

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS
UZRAUDZĪTĀJS

ES NEATKARĪGĀ DATU
AIZSARDZĪBAS IESTĀDE

GADA PĀRSKATS

2021
KOPSAVILKUMS

Plašāka informācija par EDAU ir pieejama mūsu tīmekļa vietnē edps.europa.eu.

Tīmekļa vietnē ir iespējams arī [abonēt](#) mūsu informatīvo biļetenu.

Voterforda, Īrija – Brisele, Beļģija: Trilateral Research Ltd, Vrije Universiteit Brussel, 2022. gads

© Dizains un fotoattēli: Trilateral Research Ltd, EDAU un Eiropas Savienība

© Eiropas Savienība, 2022. gads

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Lai izmantotu vai reproducētu fotoattēlus vai citu materiālu, uz ko neattiecas Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja autortiesības, jāsaņem atļauja tieši no autortiesību īpašniekiem.

PDF ISBN 978-92-9242-775-7 ISSN 1831-0532 doi: 10.2804/757505 QT-AB-22-001-LV-N

HTML ISBN 978-92-9242-768-9 ISSN 1831-0532 doi: 10.2804/816 QT-AB-22-001-LV-Q

IEVADS

Uzstājoties konferencē "Datori, datu aizsardzība un privātums" 2021. gada janvārī, savas [runas noslēgumā](#) dalījos savās cerībās ar konferences dalībniekiem. Es ceru, ka mēs iziesim no "lokdauna" nošķirtības ar kopīgu pieredzi par to, ka esam šo laiku izturējuši viens otra dēļ; es ceru, ka piedzīvotā solidaritāte ļaus mums kļūt stiprākiem kā sabiedrībai un ka šo kopīgo pieredzi mēs izmantosim nākotnē.

Rakstot šos vārdus un domājot par aizvadīto gadu, man ir grūti nedomāt par tagadni. Kara šausmās tāpat kā pandēmijas traģēdijā mēs redzam, kā solidaritāte mūs tuvina un palīdz uzveikt vistumšākās stundas.

Nav nejaušība, ka solidaritāte ir viens no galvenajiem [EDAU stratēģijas 2020.–2024. gadam](#) pīlāriem. Esmu lepns, ka 2021. gadā mūsu vārdiem sekoja darbi. Mūsu uzraudzība pār ES iestādēm, aģentūrām un struktūrām (ES institūcijām) ir balstīta dziļā pārliecībā par to, ka ES publiskā sektora struktūru augstie tiesiskās atbilstības standarti ir nepieciešams nosacījums šo struktūru efektivitātei. Efektīva pārvalde ciena tiesiskumu un darbojas uz likuma pamata, nevis to apejot.

EDAU ir apņēmis atbalstīt ES iestādes šajos centienos. Mēs argandarījumu atzīmējam kopumā augsto datu aizsardzības principu ievērošanas līmeni — kā to pierāda attālinātās pārbaudes, pamatnostādnes un apmācības — attiecībā uz pasākumiem, kas veikti pandēmijas apkarošanai.

[EDAU lēmums](#) likt Eiropalam dzēst datu kopas, kurām nav konstatēta saikne ar noziedzīgām darbībām, arī būtu jāskata saistībā ar tiesiskuma, kā arī rūpīgi pārdomātas līdzsvara un atsvara sistēmas ievērošanu. EDAU vēlas spēcīgas ES iestādes. Tomēr šo spēku var balstīt tikai uz pilnīgu ES likumdevēja piešķirto pilnvaru ievērošanu. Neviena cits pamats nevar dot rezultātus ilgtermiņā.

Politikas ieteikumu jomā mūsu centieni 2021. gada pārskatā minētajos piemēros ir redzami atzinumos, ko sniedzām par vairākām ES likumdevēju iniciatīvām, kas ietekmē personas datu aizsardzību, piemēram, par [Digitālo pakalpojumu aktu](#) vai [Digitālo tirgu aktu](#). Mūsu atzinumi balstās pārliecībā, ka Eiropā ģenerētie dati ir vērtība Eiropas uzņēmumiem un privātpersonām un ka tos apstrādā atbilstoši Eiropas vērtībām, lai veidotu drošāku digitālo nākotni.

EDAU vienmēr ir bijusi iestāde, kas raugās pāri ES iestāžu sfērai. Mēs esam apņēmušies nodrošināt ES panākumus pamattiesību uz privātumu un datu aizsardzības jomā. Raugoties nākotnē, uzskatot, ka VDAR

panākumi ir arī mūsu atbildība, mēs turpinājam aktīvu dalību Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas darbā, par ko liecina gan mūsu ierosināto iniciatīvu, gan to iniciatīvu skaits, kurās mēs piedalījāties.

Pāri visam mēs redzam Eiropas Savienību kā kopienu, kuru definē pēc tās vērtībām, nevis robežām. Attiecībā uz EDAU šī pārlicība ir motivācija turpināt mūsu centienus.

Mēs ceram, ka šī pārlicība tiks izplatīta plašāk visā Eiropas Savienībā.

Es veltu 2021. gada pārskatu EDAU darbiniekiem, kuriem nevaru vien pietiekami pateikties par viņu darbu.

Wojciech Wiewiórowski

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

**GALVENĀS
DARBĪBASUN
SASNIEGUMI
2021. GADĀ**

Šajā nodaļā ir izklāstītas EDAU galvenās darbības un sasniegumi 2021. gadā.

1.1.

Personas datu starptautiskā pārsūtīšana

Pēc Eiropas Savienības Tiesas [sprieduma](#) Schrems II lietā EDAU veica un uzsāka dažādas darbības un iniciatīvas saistībā ar EDAU stratēģiju attiecībā uz ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām (ES institūcijas), lai nodrošinātu atbilstību spriedumam Schrems II lietā ([EDAU Schrems II stratēģija](#)), publicēta 2020. gada 29. oktobrī.

Stratēģijas mērķis ir nodrošināt un uzraudzīt ES institūciju atbilstību spriedumam par personas datu pārsūtīšanu ārpus ES un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ), jo īpaši uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Stratēģijas ietvaros mēs veicam trīs veidu darbības: izmeklēšanu, pilnvarošanu un konsultācijas, kā arī sniedzam vispārīgus norādījumus, lai palīdzētu iestādēm pildīt pārskatatbildības pienākumu.

Proti, 2021. gada maijā mēs uzsākām [divas izmeklēšanas](#): vienu par Amazon Web Services un Microsoft nodrošināto mākoņpakalpojumu izmantošanu, ko veic ES institūcijas saskaņā ar Cloud II līgumiem, un otru par Microsoft Office 365 izmantošanu, ko veic Eiropas Komisija. Veicot šīs izmeklēšanas, EDAU mērķis ir palīdzēt ES institūcijām uzlabot atbilstību datu aizsardzībai, kad tās apspriež līgumus ar pakalpojumu sniedzēju.

Turklāt mēs pieņemām vairākus lēmumus par personas datu nosūtīšanu uz valstīm, kas nav ES/EEZ valstis. Mūsu lēmumi ir balstīti uz novērtējumu par to, vai instrumenti, kurus attiecīgā ES institūcija paredz izmantot personas datu nosūtīšanai ārpus ES/EEZ, nodrošina būtībā līdzvērtīgu personas datu aizsardzības līmeni kā ES/EEZ.

Lai uzzinātu vairāk par EDAU darbu saistībā ar personas datu nosūtīšanu, lasiet 3. nodaļas 1. daļu: Personas datu nosūtīšana uz valstīm, kas nav ES/EEZ valstis, un 3. nodaļas 6. daļu: EDAU izmeklēšana.

1.2.

Covid-19 un datu aizsardzība, mūsu centieni turpinās

Visu 2021. gadu EDAU turpināja uzraudzīt Covid-19 pandēmiju un tās ietekmi uz datu aizsardzību, izmantojot īpašu [Covid-19 darba grupu](#), kas sākotnēji tika izveidota 2020. gadā. Mēs kā ES institūciju datu aizsardzības iestāde un kā darba devējs izstrādājām pamatnostādnes un citas iniciatīvas, lai šajā laikā atbalstītu ES institūcijas saistībā ar apstrādes darbību veikšanu.

Tā kā ES institūcijas izstrādāja stratēģijas attiecībā uz atgriešanos atpakaļ birojā, mēs 2021. gada 9. augustā publicējām pamatnostādnes ar nosaukumu "[Atgriešanās darbavietā un ES institūciju Covid imunitātes vai infekcijas statusa skrīnings](#)". Mūsu pamatnostādnes ir iekļauti ieteikumi par dažādiem jautājumiem, piemēram, par ES institūciju iespējamo Covid antigēna testa rezultātu izmantošanu, darbinieku vakcinācijas statusa un ES Covid sertifikātu izmantošanu.

Covid-19 pandēmijas dinamiskā attīstība nozīmē, ka ES institūcijām ir nepārtraukti jāpielāgo savi procesi. Tādējādi mēs veicām [aptauju](#), jautājot visām ES institūcijām par to, kā tās ir mainījušas vai izstrādājušas jaunas apstrādes darbības Covid-19 dēļ. Aptaujā tika uzdots jautājums par ES institūciju jaunajām apstrādes darbībām, IT rīkiem, kurus ES institūcijas ir ieviesušas vai uzlabojušas, lai nodrošinātu tāldarbu, un jaunām apstrādes darbībām, ko ieviesušas par sabiedrības veselības aizsardzības uzdevumiem atbildīgās ES institūcijas. Aptaujas rezultāti, kas ir kopīgi ar ES institūciju datu aizsardzības speciālistiem un vēlāk tiks darīti zināmi sabiedrībai, tiks izmantoti esošo EDAU pamatnostādņu aktualizēšanai vai jaunu pamatnostādņu izstrādei atkarībā no pandēmijas attīstības un jaunās prakses, kas turpināsies pēc pandēmijas beigām.

Mēs arī uzskatījām par nepieciešamu nodrošināt apmācību par sociālo mediju, attālinātā darba rīku un citu ES institūciju izmantoto IKT rīku izmantošanu saistībā ar to, ka ir pieaugusi šo rīku izmantošana, lai Covid-19 laikā sazinātos gan iekšēji, gan ar savu auditoriju. Apmācību sesijās mēs uzsvērām, ka sociālo mediju un videokonferenču rīku izmantošana ir jāņem vērā tāpat kā citi IKT rīki, novērtējot to ietekmi uz datu aizsardzību un veicot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu

personu privātuma aizsardzību. EDAU regulāri pārbaudīja atbilstību ES datu aizsardzības regulējumam šajā kontekstā.

1.3.

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas uzraudzīšana

EDAU 2021. gadā turpināja uzraudzīt struktūras un aģentūras, kas ir daļa no brīvības, drošības un tiesiskuma telpas (BDTT), kas aptver politikas jomas, sākot no Eiropas Savienības ārējo robežu pārvaldības līdz tiesu iestāžu sadarbībai civillietās un krimināllietās. BDTT ietver arī patvēruma un imigrācijas politiku, policijas sadarbību un cīņu pret noziedzību, piemēram, terorismu, organizēto noziedzību, cilvēku tirdzniecību, narkotikām.

Eiropola uzraudzība

Daži no mūsu nozīmīgajiem darbiem brīvības, drošības un tiesiskuma telpā ietver mūsu uzraudzības darbības attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic [Eiropols](#), ES Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai.

Mēs jo īpaši uzraudzījām Eiropolu attiecībā uz mašīnmācīšanās rīku izmantošanu, ko sākotnēji sākām 2019. gadā. Saskaņā ar mūsu stratēģiju darbs bija un joprojām ir vērsts uz operatīvo datu izmantošanu mašīnmācīšanās modeļu izstrādei, tostarp apmācībai, testēšanai, validācijai un izmantošanai, datu zinātnes nolūkos. Mūsu pārraudzības darbs ietvēra izmeklēšanu pēc pašiniciatīvas, kam sekoja iepriekšēja apspriešanās, ko veicām 2021. gada februārī, tā rezultātā mēs sniedzām atzinumu, kurā bija iekļauts 21 ieteikums, kas Eiropolam būtu jāievēro, lai izvairītos no iespējamiem Eiropola regulas pārkāpumiem. Mūsu atzinumā jo īpaši tika ierosināts Eiropolam izveidot iekšējās pārvaldības sistēmu, lai nodrošinātu, ka mašīnmācīšanās modeļu izstrādes gaitā Eiropols apzina riskus pamattiesībām un brīvībām, ko rada šo inovatīvo tehnoloģiju izmantošana, pamatojoties uz pašreizējiem jaunākajiem sasniegumiem, pat tad, ja Eiropols ne vienmēr spēs tos visus mazināt.

Šādu modeļu izstrāde un izmantošana bija arī viens no Eiropola ikgadējās pārbaudes jautājumiem 2021. gada septembrī. Pārbaude aptvēra Eiropola mašīnmācīšanās rīku izstrādes procesu un ar to saistīto datu aizsardzības riska novērtēšanas procesu.

Vēl viena svarīga mūsu darba daļa 2021. gadā bija izmeklēšana par Eiropola veikto lielo datu kopu apstrādi, kas sākotnēji tika uzsākta 2019. gadā. 2021. gada decembrī mēs nolēmām izmantot savas koriģējošās pilnvaras, izdodot rīkojumu dzēst datus par personām, kurām nav noteiktas saistības ar noziedzīgu darbību (datu subjektu kategorizēšana); šis rīkojums Eiropolam oficiāli tika paziņots 2022. gada 3. janvārī. Proti, mēs nosakām Eiropolam 6 mēnešu glabāšanas periodu, lai filtrētu un izgūtu personas datus, un 12 mēnešu periodu, lai izpildītu EDAU lēmumu. Šis lēmums pieņemts pēc tam, kad EDAU 2020. gada septembrī aizrādīja Eiropolam par to, ka tas turpina glabāt lielus datu apjomus bez datu subjektu kategorizācijas, tādējādi apdraudot personu pamattiesības.

Eurojust uzraudzība

EDAU 2021. gadā turpināja cieši sadarboties ar DAS un citiem Eurojust — Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās — operatīvajiem darbiniekiem, vajadzības gadījumā sniedzot viņiem neoficiālas konsultācijas.

Pēc ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīguma pieņemšanas mēs veicinājām Eurojust attiecību pilnveidošanu ar Apvienotās Karalistes kompetentajām iestādēm. EDAU sniedza padomus par praktiskiem datu aizsardzības jautājumiem, kā arī atzinumus par Eurojust un Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrijas darba režīmu.

Mūsu pirmā datu aizsardzības revīzija par Eurojust datu aizsardzības pasākumiem, kas sākotnēji bija plānota 2020. gadā un tika atlikta pandēmijas dēļ, notika 2021. gada oktobrī. EDAU revīzija pievērsa uzmanību Eurojust veiktajai operatīvo personas datu apstrādei un aplūkoja datu nosūtīšanu Eurojust ārējo attiecību ietvaros, pretterorisma reģistra darbību un datu drošību, un jo īpaši Eurojust lietu pārvaldības sistēmas izmantošanu un darbību. Pēc EDAU veiktā apmeklējuma revīzijas ietvaros mēs konstatējām, ka kopumā Eurojust atbilstība datu aizsardzības regulējumam bija apmierinoša, bez būtiskām atbilstības problēmām.

EPPO uzraudzība

Eiropas Prokuratūra (EPPO), neatkarīga Eiropas struktūra, kas ir pilnvarota izmeklēt noziedzīgus nodarījumus pret ES finanšu interesēm un saukt vainīgos pie atbildības, sāka darboties 2021. gada jūnijā.

Šajā nolūkā mūsu darbs un centieni 2021. gadā bija vērsti uz to, lai EPPO atbalstītu un lai tā nostiprinātos pirms darbības uzsākšanas. Lai sadarbība būtu efektīva, EDAU uzraudzītājs tikās ar Eiropas galveno prokurori Laura Kövesi, lai pārrunātu pašreizējo un turpmāko sadarbību.

Frontex uzraudzība

2021. gadā atbalstījām arī Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras [Frontex](#) darbību, kas sniedz ieguldījumu Eiropas robežu efektīvā pārvaldībā.

Mēs sniedzām norādījumus par Frontex darbībām palīdzības sniegšanā ES dalībvalstīm, kad migranti, kuri neatbilst nosacījumiem, lai uzturētos ES, tiek nosūtīti atpakaļ uz mītnes valsti. Jo īpaši mēs devām padomus par tehniskajiem rīkiem, kurus Frontex un ES dalībvalstis izmanto šajā kontekstā, un sniedzām [padomus](#) par šo migrantu personas datu nosūtīšanu uz valstīm, kas nav ES dalībvalstis.

Lai uzzinātu vairāk par EDAU darbu brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, lasiet 4. nodaļu: Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas uzraudzība.

1.4.

Eiropas digitālās nākotnes veidošana

Kā noteikts mūsu [EDAU stratēģijā 2020.–2024. gadam](#), mēs augstu vērtējam iniciatīvas, kurās Eiropā iegūtie dati tiek pārvērsti vērtībā Eiropas uzņēmumiem un privātpersonām un apstrādāti saskaņā ar Eiropas vērtībām, lai veidotu drošāku digitālo nākotni. Citu piemēru starpā, kas atrodami 2021. gada pārskatā, mūsu centieni ir redzami atzinumos, ko sniedzām par vairākām ES likumdevēju iniciatīvām, kas ietekmē personas datu aizsardzību.

Digitālo tirgu akts un Digitālo pakalpojumu akts

2021. gada februārī EDAU publicēja divus atzinumus — vienu par ES [Digitālo tirgu aktu](#) un otru par ES [Digitālo pakalpojumu aktu](#).

Mēs atzinīgi vērtējam priekšlikumu par Digitālo pakalpojumu aktu, kura mērķis ir veicināt pārredzamu un drošu tiešsaistes vidi. Mēs ieteicām ieviest papildu pasākumus, lai labāk aizsargātu personas, kad runa ir par satura moderāciju, mērķtiecīgu tiešsaistes reklāmu un ieteikumu

sistēmām, ko izmanto tiešsaistes platformas, piemēram, sociālie mediji un tirgus.

Attiecībā uz Digitālo tirgu aktu mēs uzsvērām, cik svarīgi ir veicināt konkurētspējīgus digitālos tirgus, lai indivīdiem būtu plašāka izmantojamo tiešsaistes platformu un pakalpojumu izvēle.

Mākslīgais intelekts

2021. gada jūnijā mēs kopā ar Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju (EDAK) izdevām [kopīgu atzinumu](#) par Eiropas Komisijas priekšlikumu saistībā ar Mākslīgā intelekta aktu. Paturot prātā personu tiesības uz privātumu un drošību, mēs aicinājām vispārīgi aizliegt MI izmantošanu, lai automātiski atpazītu cilvēku īpašības publiski pieejamās vietās.

ES kiberdrošības stratēģija

2021. gada martā mēs sniedzām atzinumu par ES likumdevēja priekšlikumu saistībā ar TID 2.0 direktīvu, kura mērķis ir aizstāt esošo direktīvu par tīklu un informācijas sistēmu drošību (TID), kas ir daļa no ES kiberdrošības stratēģijas. Savā atzinumā mēs uzsvērām, ka privātumu un datu aizsardzību ir būtiski iekļaut ierosinātajā direktīvā un visās turpmākajās iniciatīvās, kas izriet no ES kiberdrošības stratēģijas. Tas ļaus izmantot holistisku pieeju, pārvaldot kiberdrošības riskus un aizsargājot personas datus.

ES digitālais Covid sertifikāts

2021. gada aprīlī mēs kopā ar EDAK pieņemām [kopīgu atzinumu par priekšlikumiem digitālā Covid sertifikāta izveidei](#). Digitālā Covid sertifikāta mērķis ir atvieglot brīvas pārvietošanās tiesību izmantošanu ES Covid-19 pandēmijas laikā, izveidojot vienotu sistēmu sadarbībai Covid-19 vakcinācijas, testēšanas un atveseļošanās sertifikātu izsniegšanai, pārbaudei un pieņemšanai.

Ar šo kopīgo atzinumu mēs aicinājām likumdevējstādes nodrošināt digitālā Covid sertifikāta pilnīgu atbilstību ES personas datu aizsardzības tiesību aktiem. Mūsu kopīgajā atzinumā tika uzsvērts, ka digitālā Covid sertifikāta izmantošana nekādā veidā nedrīkst izraisīt tiešu vai netiešu personu diskrimināciju, un tai ir pilnībā jāatbilst nepieciešamības, proporcionalitātes un efektivitātes pamatprincipiem.

1.5.

Leģislatīvo jautājumu apspriešanas pieaugums

Kopš datu aizsardzības [Regulas \(ES\) 2018/1725](#) piemērošanas uzsākšanas attiecībā uz ES institūcijām, leģislatīvo jautājumu apspriešanas skaits ir ievērojami pieaudzis.

EDAU 2021. gadā atbildēja uz 88 formāliem leģislatīvo jautājumu apspriešanas pieprasījumiem, salīdzinot ar 27 apspriešanas pieprasījumiem 2020. gadā. 88 leģislatīvo jautājumu apspriešanas pieprasījumos ir iekļauti 12 atzinumi un 76 oficiāli komentāri, kā arī 5 kopīgie atzinumi, kas izdoti kopā ar EDAK.

Šo straujo pieaugumu var izskaidrot ar vairākiem faktoriem.

Ir bijis lielāks skaits likumdošanas iniciatīvu, kas ietver noteikumus, kuri ietekmē personu tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.

Tāpēc vairāk ES iestāžu un organizāciju ir sazinājušās ar EDAU saistībā ar leģislatīvo jautājumu apspriešanu.

Šis pieaugums ir saistīts arī ar EDAU konsultatīvās lomas nostiprināšanos saskaņā ar [Regulas \(ES\) 2018/1725 42. pantu](#), kurā ir noteikts skaidrs pozitīvs pienākums Eiropas Komisijai apspriesties ar mums par tiesību aktu priekšlikumiem un citiem priekšlikumiem, kas ietekmē personu tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.

Cita starpā Eiropas Komisijas departamentos pieaug izpratne par datu aizsardzības jautājumiem. Šīs izpratnes palielināšanās iemesls ir gan EDAU sniegtā palīdzība, gan Eiropas Komisijas iekšējie precizējumi.

2021. gadā ir sniegta virkne nozīmīgu EDAU atzinumu par trīs tēmām, proti: digitālās platformas, finanšu pakalpojumi, kā arī tieslietas un iekšlietas.

Mūsu kopīgajos atzinos ar EDAK ir ietvertas tēmas par mākslīgo intelektu, digitālo Covid sertifikātu, līguma standarta klauzulām, kas ir tikai daži piemēri.

Mūsu galvenie oficiālie komentāri, kas izdoti 2021. gadā, cita starpā attiecas uz tieslietām un iekšlietām un Eiropas Veselības savienības tiesību aktu kopumu.

Lai uzzinātu vairāk par EDAU 2021. gada leģislatīvo jautājumu apspriešanu, lasiet 6. nodaļu: Leģislatīvo jautājumu apspriešana.

1.6.

Procesuālie raksti Eiropas Savienības Tiesā

2021. gadā EDAU piedalījās četrās uzklaušīšanās Eiropas Savienības Tiesā (EST) par dažādiem jautājumiem. Mūsu iejaukšanās lietās, kuras tiek izskatītas EST, ir viens no reāliem veidiem, kā mēs pildām savu padomdevēja lomu. Šādi rīkojoties, mēs varam akcentēt konkrētus datu aizsardzības jautājumus, lai nodrošinātu personu pamattiesību uz privātumu un datu aizsardzību ievērošanu.

Pasažieru datu reģistrs

2021. gada jūlijā EDAU atbildēja uz EST rakstiskiem jautājumiem un piedalījās mutiskā uzklaušīšanās lietā par [ES Direktīvas 2016/681](#) spēkā esamību un interpretāciju attiecībā uz pasažieru datu reģistra (PDR) datu, kas ietver informāciju par pasažieru veiktajām rezervācijām ceļošanas laikā, izmantošanu, lai novērstu, atklātu un izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus, kā arī uzsāktu kriminālvajāšanu attiecībā uz tiem ([lieta C-817/19](#)).

Prasītājs — Ligue des droits humains — Beļģijas nevalstiskā organizācija Beļģijas Konstitucionālajā tiesā, kas izskatīja lietu, apgalvoja, ka Beļģijas PDR likums, ar kuru tika transponēta PDR direktīva, nelikumīgi aizskar personu tiesības uz privāto dzīvi un tiesības uz savu personas datu aizsardzību. Prasītājs jo īpaši uzskatīja, ka ar to saistītās personu datu apstrādes darbības nebija nepieciešamas un samērīgas, ņemot vērā datu aizsardzības likumā noteiktos kritērijus.

Uzklaušīšanas laikā EDAU uzsvēra, ka ir vajadzīgi efektīvi aizsardzības pasākumi, lai mazinātu riskus, kas izriet no PDR datu apstrādes, ņemot vērā to lielo mērogu, sistemātisko un privātumu aizskarošo raksturu. EDAU pauda šaubas arī par to, vai PDR datu apstrāde saistībā ar ES

iekšējiem lidojumiem un citiem ES iekšējiem pārrobežu sabiedriskā transporta līdzekļiem ir saderīga ar līgumiem un ES Pamattiesību hartu.

Datu saglabāšana

2021. gada septembrī EDAU piedalījās divās EST uzklaušītajās lietās par datu saglabāšanu.

Pirmajā uzklaušīšanā tika apspriesta Vācijas un Īrijas tiesību aktu par personas datu saglabāšanu tiesībaizsardzības nolūkos saderība ar [E-privātuma direktīvas](#) 15. pantu, kas reglamentē ierobežojumus fizisku personu tiesībām uz privātumu un personas datu aizsardzībai elektronisko sakaru jomā (C-793/19, C-794/19 un C-140/20).

Uzklaušīšanas laikā EDAU atkārtoti uzsvēra, ka varētu būt iespējams paredzēt skaidrus un precīzus tiesību aktus, kas nodrošinātu ierobežotu, bet efektīvu režīmu, lai varētu saglabāt un piekļūt elektronisko sakaru datiem par lietotāju plūsmu un atrašanās vietu, tostarp tādiem lietotāju datiem, kuriem no pirmā acu uzmetiena nav objektīvas saistības ar izvirzīto mērķi tādā veidā, kas ir saderīgs ar ES Pamattiesību hartu, un ka datu saglabāšana un piekļuve uzglabātajiem datiem nebūtu jāapsver pilnībā izolējot vienu no otra.

Otrā uzklaušīšana attiecās uz divām Francijas lietām saistībā ar saglabāto datu izmantošanu, lai izmeklētu iekšējās informācijas izmantošanu un tirgus manipulācijas saskaņā ar [ES Tirgus Jaunprātīgas izmantošanas direktīvu](#) un [Tirgus Jaunprātīgas izmantošanas regulu](#) (C-339/20 un C-397/20). Viens no aplūkotajiem jautājumiem bija par to, vai šie tiesību akti ļauj valsts likumdevējam pieprasīt vispārēju personas datu saglabāšanu, lai kompetentās iestādes varētu piekļūt šiem datiem, izmeklējot iekšējās informācijas izmantošanu un tirgus manipulācijas.

Uzklaušīšanā EDAU uzskatīja, ka šo noteikumu mērķis nav izveidot datu saglabāšanas juridisko pamatu.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana

2021. gada oktobrī EDAU piedalījās EST sēdē, kurā izskatīja lietu attiecībā uz [ES Direktīvu 2018/843](#) par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu (C-601/20). Uzklaušīšanas laikā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, kā interpretēt attiecīgos šīs ES direktīvas noteikumus attiecībā uz publisku piekļuves režīmu

informācijai par faktiskajiem īpašniekiem un vai šī interpretācija atbilst ES Pamattiesību hartai un Vispārīgajai datu aizsardzības regulai.

Saskaņā ar mūsu 2021. gada septembrī publicēto atzinumu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu mēs iebildām, ka plašas sabiedrības piekļuve informācijai par faktiskajiem īpašniekiem, kā noteikts direktīvā, nav nepieciešama un samērīga.

1.7.

Jauna iniciatīva TechSonar

Viens no EDAU 2021. gada sasniegumiem bija jaunas iniciatīvas [TechSonar](#) uzsākšana septembrī.

Mūsu mērķis ar TechSonar ziņojumu ir paredzēt jaunās tehnoloģiju tendences, lai labāk izprastu to turpmāko attīstību, jo īpaši iespējamo ietekmi uz datu aizsardzību un personu privātumu.

Šī jaunā iniciatīva radās pēc dažām pārdomām EDAU ietvaros. Covid-19 pandēmija cita starpā ir paātrinājusi tehnoloģiskās pārmaiņas, ir parādījušās jaunas tehnoloģijas un rīki. Bieži vien mēs nezinām, kādi būs šo tehnoloģiju īstie galvenie izmantošanas veidi, kamēr tās netiek izmantotas konkrētos kontekstos. Tikai tad mēs varam saprast vērtību un riskus, ko šīs tehnoloģijas var radīt sabiedrībai. Šajā nolūkā EDAU ir stingri pārliecināts, ka ir jārikojas apsteidzoši, proti, tā vietā, lai reaģētu uz jaunām tehnoloģijām, kad to pievienotā vērtība un riski sabiedrībai jau ir izstrādāti, mums vajadzētu spēt paredzēt to attīstību. Tas ļautu mums nodrošināt, ka šīs tehnoloģijas jau no agrīnajiem to koncepcijas posmiem tiek izstrādātas saskaņā ar personu pamattiesībām, tostarp tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību.

Ņemot to vērā, TechSonar ir process, kura mērķis ir dot EDAU iespēju nepārtraukti analizēt tehnoloģiju jomu, lai izraudzītos tehnoloģiju tendences, kuras mēs paredzam nākamajam gadam.

Izmantojot TechSonar, mēs varam un turpināsim noteikt, kuras tehnoloģijas ir vērts uzraudzīt šodien, lai sagatavotos ilgtspējīgākai digitālajai nākotnei, kurā tiek efektīvi garantēta personas datu aizsardzība.

Mūsu pirmajā 2021. gada TechSonar ziņojumā iekšējo ekspertu komanda izvēlējās izpētīt šādas sešas paredzētās tehnoloģiju tendences: viedie

vakcinācijas sertifikāti, sintētiskie dati, Centrālās bankas digitālā valūta, Just walk out tehnoloģija, nepārtrauktā biometriskā autentifikācija, digitālā terapija.

Lai uzzinātu vairāk par TechSonar un EDAU darbu tehnoloģiju un privātuma jomā, lasiet 5. nodaļu: Tehnoloģija un privātums

1.8.

Cilvēkresursi, budžets un administrācija

Visā 2021. gadā EDAU Cilvēkresursu, budžeta un administrācijas nodaļa (CBA) ir sniegusi atbalstu EDAU vadības un operatīvajām komandām. Tās mērķis ir nodrošināt pietiekamus finanšu līdzekļus, cilvēkresursus, administratīvos resursus un instrumentus [EDAU stratēģijā 2020.–2024. gadam](#) noteikto mērķu sasniegšanai.

Covid-19 pandēmijas pārvaldība

2021. gadā paveikto darbu un iniciatīvu vidū CBA nodaļa ieviesa iekšēju stratēģiju, lai pakāpeniski un droši varētu atgriezties EDAU telpās; šī stratēģija ir saskaņota ar Beļģijas Covid-19 pasākumiem un citu ES institūciju pieņemtajiem pasākumiem. Tādējādi CBA pandēmijas laikā organizēja atgriešanos EDAU birojos pa posmiem, paredzot īpašus darba režīmus un veselības aizsardzības un drošības noteikumus.

Labjutība darbā

Mēs kā organizācija koncentrējamies uz pozitīvas ietekmes radīšanu sabiedrībā. Viena no mūsu pamatvērtībām ir izturēties ar cieņu pret cilvēkiem, tostarp pret darbiniekiem. Lai izveidotu pozitīvu, cieņpilnu un drošu darba vidi, CBA, cieši sadarbojoties ar EDAU labjutības koordinatore, turpināja vairākas iniciatīvas, kas jau tika uzsāktas 2021. gadā, lai nodrošinātu EDAU darbiniekiem augsta līmeņa labjutību darbā.

Datu aizsardzības ekspertu pieņemšana darbā

Viena no EDAU stratēģijā 2020.–2024. gadam noteiktajām prioritātēm ir ieguldījums zināšanu pārvaldībā, lai nodrošinātu augstāko mūsu darba kvalitāti un pieņemtu darbā daudzveidīgu, starpdisciplināru un talantīgu darbaspēku. Tādējādi 2021. gadā mēs koncentrējām savus centienus, lai piesaistītu datu aizsardzības ekspertus EDAU vajadzību apmierināšanai.

Darba apstākļu pielāgošana

Saistībā ar pandēmijas un pilnas slodzes tāldarba režīma izraisītajām izmaiņām mūsu darba vidē bija nepieciešams rūpīgi pārdomāt, kā pielāgot darba apstākļus. Mēs apsvērām tādus faktoros kā darba laiks, hibrīddarbs un attālinātais darbs no ārvalstīm. CBA nodaļa uzsāka šīs pārdomas un ierosinās jaunus noteikumus, kurus apspriedīs un par kuriem vienosies mūsu personāla komiteja. Mērķis ir pieņemt šos noteikumus līdz 2022. gada vidum.

Raugoties uz priekšu: Eiropas Datu aizsardzības mājas izveide

Pēc Eiropas Ombuda aiziešanas 2021. gada oktobra beigās EDAU un EDAK kļuva par vienīgajiem iemītniekiem pašreizējās telpās Briselē. Tas pavēra mums iespēju sākt veidot un iekārtot savas telpas kā "Eiropas Datu aizsardzības mājai", lai kļūtu par ES Briselē izvietotu privātuma un datu aizsardzības centru. Šis projekts sākas 2021. gadā un turpināsies 2022. gadā.

Lai uzzinātu vairāk, lasiet 12. nodaļu: Cilvēkresursi, budžets un administrācija

1.9.

EDAU komunikācijas pasākumi

Sabiedrības interese un iesaistīšanās datu aizsardzībā un datu aizsardzības iestāžu (DAI) darbā turpina pieaugt, jo īpaši ņemot vērā arvien pieaugošo ikdienas dzīves digitalizāciju. Cilvēki ir vairāk informēti par savu digitālās pēdas nospiedumu un personas datu aizsardzības nozīmi un ir noraizējušies par to. Tādēļ EDAU Informācijas un komunikācijas sektora mērķis ir nodrošināt, lai EDAU pasākumi un ziņojumi sasniegtu attiecīgo auditoriju īstajā laikā.

Informācijas un komunikācijas sektora loma, kas ir nostiprināta [EDAU stratēģijā 2020.–2024. gadam](#), ir izskaidrot un veicināt EDAU darbu. Tādējādi mūsu pienākums ir parūpēties par to, lai datu aizsardzības jautājumi, jo īpaši ietekme, ko apstrādes darbības un tehnoloģijas varētu atstāt uz personām un viņu personas datiem, kļūtu pieejamāki lielai auditorijai, sniedzot informāciju par EDAU ikdienas darbu skaidrā valodā un izmantojot piemērotus komunikācijas līdzekļus.

Šajā nolūkā mūsu darbs 2021. gadā bija vērsts uz EDAU vizuālās identitātes izstrādi un modernizāciju. Ar savu jauno korporatīvo identitāti

mūsu mērķis ir atspoguļot EDAU kā pasaules līdera lomu datu aizsardzības un privātuma jomā ne tikai ES, bet arī ārpus tās, kā arī iezīmēt jaunu ēru EDAU vēsturē, kurā galvenā uzmanība tiks vairāk pievērsta drošākas digitālās nākotnes veidošanai.

Liela daļa Informācijas un komunikācijas sektora laika un pūļu tiek ieguldīta, lai veicinātu EDAU aktivitāti mūsu trīs labi izveidotajos sociālo mediju kanālos: Twitter, LinkedIn un YouTube. Šis darbs var ietvert uz konkrētām tēmām vērstu sociālo mediju kampaņu izstrādi, Uzrauga dalības veicināšanu svarīgos pasākumos utt. Mēs arī turpinājām veidot un publicēt saturu EDAU tīmekļa vietnē. Kā dažus piemērus var minēt faktu lapu un mūsu arvien pieaugošo informatīvo izdevumu publicēšanu, emuāra ierakstus par dažādām tēmām un EDAU paziņojumus preseī.

Lai uzzinātu vairāk, lasiet 11. nodaļu: EDAU komunikācijas pasākumi

1.10.

Galvenie darbības rādītāji

Mēs izmantojam vairākus galvenos darbības rādītājus (GDR), kas palīdz mums uzraudzīt savu sniegumu, ņemot vērā galvenos EDAU stratēģijā noteiktos mērķus. Tas nodrošina, ka mēs varam vajadzības gadījumā pielāgot savas darbības, lai palielinātu sava darba ietekmi un savu resursu izmantošanas efektivitāti.

Turpmāk tekstā sniegtajā GDR apkopojumā ir iekļauts katra GDR īss apraksts un rezultāti 2021. gada 31. decembrī. Šie rezultāti tiek mērīti, salīdzinot ar sākotnējiem mērķiem vai ar iepriekšējā gada rezultātiem, kas izmantoti kā rādītājs. Šis GDR kopums tika daļēji pārskatīts 2020. gada beigās, lai nodrošinātu, ka darbības rādītāji tiek pielāgoti EDAU darbību attīstībai.

2021. gadā mēs sasniedzām vai pārspējam — dažos gadījumos ievērojami — mērķus, kas izvirzīti astoņos no deviņiem GDR, un tikai viens GDR — 8. GDR attiecībā uz štatu sarakstos iekļauto amata vietu aizpildījumu — nerasniedza noteikto mērķi.

Šie rezultāti skaidri ilustrē pozitīvos rezultātus, kurus esam sasnieguši, īstenojot stratēģiskos mērķus visa gada garumā, neskatoties uz sarežģītajiem apstākļiem, kādos EDAU joprojām bija jādarbojas Covid-19 pandēmijas kontekstā.

GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI		Rezultāti 2021. gada 31. decembrī	2021. gada mērķis
1. GDR Iekšējais rādītājs	EDAU organizētu vai līdzorganizētu iniciatīvu, tostarp publikāciju, skaits par tehnoloģiju uzraudzību un veicināšanu, lai uzlabotu privātumu un datu aizsardzību	16 iniciatīvas	10 iniciatīvas
2. GDR Iekšējais un ārējais rādītājs	To pasākumu skaits, kas orientēti uz starpnozaru politikas risinājumiem (iekšējiem un ārējiem)	8 pasākumi	8 pasākumi
3. GDR Iekšējais rādītājs	To gadījumu skaits, kas izskatīti starptautiskās sadarbības kontekstā (Nolīgums par valsts iepirkumu, Eiropas Padome, ESAO, Globālais privātuma aizsardzības tīkls, Pavasara konference, starptautiskas organizācijas) un attiecībā uz kuriem EDAU ir sniedzis nozīmīgu rakstisku ieguldījumu	17 gadījumi	5 gadījumi
4. GDR Ārējais rādītājs	To lietu skaits, attiecībā uz kurām EDAU darbojās kā galvenais referents, referents vai projekta izstrādes grupas loceklis saistībā ar EDAK	23 gadījumi	5 gadījumi
5. GDR Ārējais rādītājs	42. pantā minēto atzinumu un kopīgo EDAU un EDAK atzinumu skaits, kas izdoti, atbildot uz Eiropas Komisijas leģislatīvu jautājumu apspriešanas pieprasījumiem	17	Iepriekšējais gads kā orientieris

6. GDR Ārējais rādītājs	Klātienē vai attālināti veikto revīziju/ apmeklējumu skaits	4 revīzijas + 1 apmeklējums Ietekme uz 43 ES institūcijām	3 dažādas revīzijas/ apmeklējumi Ietekme uz 30 ES institūcijām
7. GDR Ārējais rādītājs	Sekotāju skaits EDAU sociālo mediju kontos	Twitter: 25 826 LinkedIn: 49 575 YouTube: 2 438	Iepriekšējā gada rezultāti + 10%
8. GDR Iekšējais rādītājs	Štatu sarakstos iekļauto amata vietu aizpildījums	88%	90%
9. GDR Iekšējais rādītājs	Budžeta izpilde	86,12%	80%

SAZINIETIES AR ES

Personīgi

Visā Eiropas Savienībā ir vairāki simti "Europe Direct" informācijas centru. Tuvākā centra adresi varat uzzināt vietnē https://europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu

Dienests "Europe Direct" sniedz atbildes uz jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar dienestu varat sazināties:

- zvanot uz bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori var iekasēt maksu par šiem zvaniem),
- zvanot uz standarta numuru: +32 22999696, vai
- pa e-pastu, izmantojot vietni https://europa.eu/european-union/contact_lv

Informācijas avoti par ES

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Savienību visās ES oficiālajās valodās ir pieejama Europa tīmekļa vietnē https://europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas

Bezmaksas un maksas ES publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt tīmekļa vietnē <https://publications.europa.eu/en/publications>.

Bezmaksas publikāciju kopijas vairumā var iegūt, sazinoties ar "Europe Direct" vai vietējo informācijas centru (sk. tīmekļa vietni https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un saistīti dokumenti

Lai piekļūtu ES juridiskajai informācijai, tostarp visiem ES tiesību aktiem, kas pieņemti kopš 1952. gada, visās oficiālajās valodās, atveriet EUR-Lex tīmekļa vietni <http://eur-lex.europa.eu>

ES atvērtie dati

ES Atvērto datu portāls (<http://data.europa.eu/euodp/lv>) nodrošina piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un atkārtoti izmantot bez maksas gan komerciāliem, gan nekomerciāliem nolūkiem.

Twitter:

@EU_EDPS

LinkedIn:

EDPS

YouTube:

European Data Protection Supervisor

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

EDPS